

Vastgestelde Notulen

Bespreking Presidium d.d. 23 september 2024

Datum

18 november 2024

Ons kenmerk

6050312

Auteur

Nanette van der Ven

Telefoon

Aanwezig: S. Zwart (voorzitter), A. van Hattem, W. Rutjens, J. Frenken, H. Koevoets, W. Deckers, R. Gremmen, N. Heijmans, J. van der Linden, I. Vossen, A. Schipper, D. Schellekens, N. Hamerslag, R. Buiks, H. Liebregts (toehoorder), F. Bekkers, P. Hilhorst (beiden tbv agendapunt 2), K. ten Cate, N. van der Ven (verslag)

Afwezig: I. Adema, M. van Miltenburg, E. Putman, J.F. Brouwers, J. Minkels

1. Openen van de vergadering en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering van het Presidium om 18.05 uur.

De voorzitter licht toe dat eerst gestart wordt met de Presidiumvergadering voor het onderdeel takendialoog, daarna te schorsen voor de agendavergadering en daarna de presidiumvergadering te vervolgen.

Voor de agenda van het presidium stelt de voorzitter voor om punten 7 en 8 bij 4 te behandelen. Verder is de agenda akkoord.

2. Kerntakendialoog

De heer Bekkers bespreekt graag de laatste punten en stand van zaken met het Presidium in het streven naar een zo succesvol mogelijke heisessie. De stukken zijn inmiddels verstuurd.

De heer Buiks informeert naar de binnengekomen feedback. De heer Bekkers antwoordt dat er veel reacties op de themalijst zijn ontvangen. Circa tien mensen hebben daar niet op gereageerd en veel mensen dus wel.

Aangezien de reactietijd krap was, is spreker onder de indruk van de reacties. Degenen die niet gereageerd hebben worden verdeeld over de thema's.

Spreker licht toe dat de insteek van de heidagen openheid en nieuwsgierigheid

is; veiligheid is nodig voor het voeren van de gesprekken. De afspraak is gemaakt dat hetgeen wat besproken wordt, niet herleidbaar tot persoon besproken wordt met anderen, ook inclusief andere media, debatten etc.

Mensen kunnen dan de ruimte voelen om tot (nieuwe) inzichten te komen en kunnen elkaar open bevragen. Dit is een essentieel punt voor de heidagen, er wordt dan ook gerekend op steun van de fractievoorzitters.

Mevrouw Van der Linden vraagt of gesprekken ook niet herleidbaar zouden moeten zijn naar fracties? De heer Bekkers ondersteunt en beaamt dit gezien het verschil in omvang van fracties en zal dit verduidelijken.

Spreker geeft aan dat fractievoorzitters een belangrijke rol te vervullen hebben, persoonlijke meningen over de heidagen en het onderwerp moeten niet in de weg staan aan actieve steun voor een waardevolle uitkomst. Mogelijk ontstaan er ongemakkelijke momenten en dan is steun en leiderschap vanuit de fractievoorzitters gewenst.

Donderdag is een belangrijke en leuke dag waarbij GS en directie aanwezig zullen zijn, zodat ook zij deze open insteek meekrijgen. Spreker wijst erop dat het belangrijk is op tijd te arriveren.

Er zijn acht thema's uitgewerkt:

1. Veiligheid (ondermijning)
2. Veiligheid (hoog water)
3. Vestigingsklimaat (inclusief acquisitie bedrijven en uitbreiding ASML)
4. Cultuur / Levendig Brabant
5. Armoede (inclusief kosten en opbrengsten energietransitie)
6. Landbouw & voedsel en waterkwaliteit
7. Beheer Provinciale wegen
8. Wonen

Zoals eerder gezegd worden degenen die geen reactie hebben gegeven verdeeld over de thema's. Binnen een thema gaat het gesprek over wat voor een persoon binnen dit thema belangrijk is; bijvoorbeeld bij hoog water kunnen zowel dijken als klimaatadaptatie worden ingebracht.

Bij de thema's is ook gekeken naar kleine fracties en hun inbreng in verhouding tot grotere fracties. Er is een toedeling gemaakt over de thema's. De grootste fracties kunnen overal aan bod komen, andere fracties minder. De indeling over thema's wordt vrijdagochtend gedeeld in verband met mogelijke last-minute

verschuivingen. Er is veel afwisseling tussen welke fracties elkaar spreken en wie wanneer bevraagd wordt. Iedereen is een keer vragensteller en/of geïnterviewde. In het middagdeel is er meer vrijuit ruimte om input te geven. De voorkeuren die door mensen zijn aangegeven zijn zoveel mogelijk en nagenoeg allemaal gevolgd.

Het laatste bespreekpunt betreft het resultaat van de heidagen; de sessie moet een verdiept inzicht in elkaar opleveren, dat verder gaat dan wat men al van elkaar weet. Dit is al geoefend tijdens de laatste werkgroepbijeenkomst, weliswaar in het kort, maar het leverde veel op.

Er wordt in deze sessie nog geen conclusie getrokken over wat wel of geen taak van de provincie is. Maar door toegenomen kennis van elkaar ligt er een fundament om op verder te bouwen.

De heer Schipper geeft aan dat er een flinke hoeveelheid informatie is toegestuurd, en vraagt wat als minimale voorbereiding gezien kan worden voor de Statenleden? De heer Bekkers adviseert zeker tot niveau 1 te lezen. Qua inventarisatie zou men gericht kunnen lezen aangezien men grotendeels naar eigen voorkeur is ingedeeld op thema, dus daarop kunnen keuzes gemaakt worden.

De heer Buiks vraagt om de thema's graag nog centraal te versturen met een voorbereidingsinstructie erbij. De griffie zal hier in overleg met sprekers zorg voor dragen.

Het onderwerp wordt afgerond. De heren Bekkers en Hilhorst verlaten de vergadering en de voorzitter schorst de vergadering om 18.25u om verder te gaan naar de agendavergadering.

De voorzitter heropent de Presidium vergadering om 19.10 uur.

3. Concept-notulen Presidium 1 juli 2024 en Presidium 2 september 2024

Mevrouw Vossen merkt op dat er een jaartal verkeerd staat en zal de griffie nog toesturen waar dit exact is.

Met inachtneming daarvan worden beide verslagen verder ongewijzigd vastgesteld.

4. Mededelingen / ter kennisname

a) Bezoek Eerste Kamer 24 september 2025

De heer Van Hattem merkt op dat het conceptprogramma nog wat gewijzigd zal moeten worden in verband met de verbouwing op dit moment.

Mevrouw Van der Linden vraagt naar de reden van het, wat haar betreft late aanvangstijdstip vanaf 11uur. De griffier licht toe dat dit 11.00 uur is in verband met reistijd, ook rekening houdend met de Limburgse provincie. Daardoor is eerder starten moeilijk haalbaar.

b) Statenvoorstel en ontwerpbesluit Vierde wijziging RvO, ter finalisering eerdere besluitvorming in het Presidium

De griffier geeft toelichting op het laatste punt rondom vragen aan sprekers, dat dit gecombineerd wordt met de memo voor het Presidium die nog volgt over invulling van expertmeetings en rondetafelgesprekken. De heer Frenken vindt de nieuwe passage rondom sprekers voor het RvO onduidelijk. De heer Rutjens geeft aan dat het punt is dat het presidium hier regels over kan stellen zonder dat het vastgepind wordt in het RvO; zo blijft er meer flexibiliteit.

De heer Van Hattem is het oneens met het niet indienen van moties op actuele moties. Spreker vraagt welk doel dit dient en is van mening dat zo de vrijheid wordt ingeperkt. De heer Heijmans geeft aan dat dit eerder is afgesproken en er bij meerderheid al een besluit over is genomen; de griffie heeft het eerder genomen besluit slechts uitgewerkt.

De heer Rutjens verwondert zich erover hoe de meerderheidsdemocratie hier met de minderheid omgaat. Spreker sluit zich aan bij het punt van de heer Van Hattem over het inperken van vrijheid en is het oneens met dit voorstel. Ook de heer Frenken onderschrijft dit.

De heer Heijmans spreekt uit dat naar aanleiding van een voorval er een nieuwe regel voor gemaakt wordt. Spreker is principieel tegen het kunnen indienen van een motie op een actuele motie.

De besluitvorming over dit punt is reeds geweest en met instemming van de andere aanwezigen is de uitwerking daarvan, het voorstel met het ontwerpbesluit, akkoord.

c) Memo update communicatieplan 2024/2025

De heer Buiks verzoekt data waar iets verwacht wordt van Statenleden zo tijdig mogelijk te communiceren, zeker als er dit jaar nog activiteiten zijn.

d) Declaratieregister eerste helft 2024

Van het declaratieregister wordt kennisgenomen.

De heer Buiks merkt op dat er grote verschillen zichtbaar zijn qua cateringkosten. Mevrouw Van der Linden tekent daarbij aan dat het veel scheelt of fracties op maandagavonden samen eten. De heer Gremmen voegt daaraan toe dat dit ook wel afgerekend moet worden.

De heer Buiks verzoekt de accountant de declaraties te laten controleren.

De heer Van Hattem verzoekt om de regels nog eens duidelijk te herhalen.

De griffie zal hier aandacht aan besteden.

De heer Schipper vraagt of de accountant een steekproef kan doen bij declaraties? In de commissie Sturen & Verantwoorden wordt gekeken naar declaratiegedrag, daar moet dit dan bij horen. De griffier stelt dat controleren zinloos is in dit geval omdat er altijd bonnetjes onder liggen.

Mevrouw Vossen merkt op dat sommige mensen die weinig aanwezig zijn, juist wel hoge kosten hebben.

De heer Buiks geeft aan dat als de andere leden van het presidium hier niet toe genegen zijn, hij het punt dan laat rusten.

5. **Verbeteren vindbaarheid door A.I.**

De heer Van Hattem wil het onderwerp graag inhoudelijk bediscussiëren en geeft aan dit een opmerkelijke stap te vinden, aangezien het klinkt als open acquisitie richting een toekomstig abonnement.

Spreker vraagt zich af wat A.I. precies is en meent dat het belangrijker is om systemen in basis goed op orde te hebben om informatie goed te kunnen vinden. Dit zou niet zozeer afhankelijk moeten zijn van een A.I.-tool.

De heer Gremmen leest in de memo dat de griffie zelf onderzoek heeft gedaan en nu gericht dit voorstel voorlegt; van zomaar acquisitie is derhalve geen sprake. Spreker is voorstander om aan de slag te gaan met het voorstel en te kijken welke voordelen het biedt. Daarnaast vraagt spreker zich af hoe anders deze tool precies is aangezien elk programma een eigen bias heeft. Spreker wil graag in beeld gebracht zien of de tool voldoende meerwaarde biedt.

De heer Van Hattem is van mening dat niet gecontroleerd kan worden of je goede resultaten terugkrijgt bij A.I. Met coderingen kun je informatie gaan missen of kun je juist door het systeem gekleurde informatie krijgen. Er zijn voldoende voorbeelden waar dit is misgegaan en denkt daarbij aan algoritmes en de toeslagenaffaire.

De heer Schipper is het gedeeltelijk eens met voorgaande spreker, maar het "garbage in = garbage out" principe geldt altijd; wat dat betreft is dit niks nieuws. Als er meerdere ingangen zijn dan is er niks mis mee. De tool moet wel goed geborgd zijn qua veiligheid. Spreker vindt het goed om een pilot te doen. Mevrouw Vossen vult hierop aan dat de conclusie ook kan zijn dat de tool niet functioneert.

De griffier sluit zich aan bij de bewoordingen van de heer Gremmen en licht aanvullend toe dat de griffie niet zomaar voorstelt om zaken te gaan uitproberen. De griffie constateert dat de Staten niet alle informatiebronnen goed weten te benutten, zoals de dossiertool, die wordt ingezet vanuit de idee 'de basis op orde'. De markt zet nu de nodige stappen op A.I. Daarmee moet je voorzichtig zijn en tegelijkertijd is op zo'n essentieel terrein, het snel kunnen vinden van informatie, veel winst te behalen. Er is daarnaast zorgvuldig gewerkt aan de criteria. Mevrouw Schellekens geeft aan mee te willen doen aan de pilot en een stapje verder in de toekomst te willen zetten.

De heer Frenken stemt in met het voorstel en meldt de heer Rijvers aan om deel te nemen vanuit zijn fractie.

Mevrouw Vossen vraagt of burgerleden ook mogen deelnemen en wil graag mevrouw Bos aanmelden aangezien zij student data science is.

De voorzitter concludeert dat het voorstel is aangenomen. De opmerkingen worden meegenomen en de griffie gaat aan de slag. De dames Vossen, Van der Linden, Bos en de heren Phillipaert en Rijvers zijn aangemeld om de tool mee te testen.

6. Geautomatiseerde verslaglegging

Naar aanleiding van het voorstel vragen de heren Gremmen en Deckers zich beide af waarom er eigenlijk nog notulen gemaakt worden als er video's zijn?

De griffier antwoordt hierop dat de ervaring leert dat je in een schriftelijk verslag veel sneller informatie kunt terugzoeken en het verloop van een gesprek en context beter en makkelijker kunt plaatsen.

De heer Gremmen is niet tegen het voorstel, maar wil liever verder vooruit.

De heer Van Hattem is voorstander van behoud van schriftelijke verslag om te kunnen citeren. Van de voorbeelden die opgenomen zijn in de bijlage bij het voorstel wordt hij niet enthousiast, zoals bijvoorbeeld de tekst van gedeputeerde Van Gruijthuijsen. Het komt over als telegramstijl en levert in qua duidelijke en goed lopende zinnen. Ook moet er toch een notulist blijven die het controleert.

De heer Deckers reageert dat een notulist fijner zal zijn, maar dekken de kosten de baten voor deze kleine verschillen. Het is wel belastinggeld wat hieraan wordt uitgegeven.

De heer Schipper vraagt wat de kosten zijn van de verschillende scenario's. In het voorstel wordt gesuggereerd dat er besparing is, maar hoe groot is deze voor de griffie? De griffier antwoordt dat het een orde van grootte van tienduizenden euro's betreft. De heer Schipper geeft aan dat dit voor hem een relevant punt is voor een keuze. Als het echt een besparing is, dan wil spreker graag direct doorschakelen naar videotulen.

De griffier geeft aan de lijn van de heer Gremmen te ondersteunen. Waarop de heer Gremmen aangeeft er geen groot punt van te maken en in te kunnen stemmen met het huidige voorstel.

De voorzitter concludeert dat meerderheid akkoord is en dat het onderwerp terugkomt in het presidium voor de aanbesteding waarbij de kosten en de besparing geschetst wordt.

7. Terugblik op verloop gehouden Statendagen, waaronder themadagen 30 augustus en 20 september

De griffier licht toe dat, tijdens de themadag 30 augustus, op verzoek van de Commissie Sturen en Verantwoorden een ambtelijke technische voorlichting is gegeven over onder andere begrotingswijzigingen en bevoegdheden GS/PS. De griffie vraagt hoe deze bijeenkomst ervaren is en of er behoefte is aan een tweede sessie waarin andere financiële onderwerpen worden behandeld?

De heer Heijmans en mevrouw Schellekens zijn heel positief hierover en geven aan de bijeenkomst leerzaam en inzichtelijk te hebben gevonden. Ook de heren Frenken en Koevoets geven complimenten voor de bijeenkomst.

De heer Heijmans geeft aan dat het geluid slecht was in de zaal, hetgeen beaamt wordt door mevrouw Vossen.

Als tweede punt stipt de griffier de ruimere spreektijd aan die tijdens de oordeelsvormende themabijeenkomst over landbouw gehanteerd is. Dit conform afspraak in de agendavergadering van 2 september jl.. De griffie is van mening dat er hiermee voldoende tijd was voor zowel PS als GS.

De heer Buiks was blij met 3 minuten spreektijd, maar stipt ook de vergadering van de Commissie Sturen & Verantwoorden aan, waarbij een deelnemer voortijdig de vergadering heeft verlaten. Het aantal deelnemers was zeer

beperkt, waardoor er nog net besluiten genomen konden worden. Spreker roept op tot deelname aan de commissievergaderingen. Daarnaast was het verloop van de vergadering zeer onprettig. Dit heeft na afloop van de vergadering nog de nodige aandacht gevraagd.

De heer Heijmans brengt in dat er bij de behandeling van de concept uitvoeringsagenda Toekomst bestendig bestuur door de technisch voorzitter is aangegeven dat er geen interruptie op een interruptie mag plaatsvinden. Met de kanttekening dat spreker dit geen dramatisch voorval vindt geeft hij wel aan hier een ordevoorstel bij gedaan te hebben en dat spreker van mening is dat er meer onderling debat gevoerd moet worden. Vanuit die gedachte is het onlogisch om geen interrupties op elkaar toe te staan. De griffier geeft aan dat de uitvoerbaarheid c.q. navolgbaarheid voor de technisch voorzitter lastig is, zeker onder de tijdsdruk waar de bijeenkomsten vaak onder staan.

De heer Heijmans merkt op dat het tijdens een latere themabijeenkomst op de dag wel was toegestaan en dat de voorzitter er goed mee om kon gaan.

Mevrouw Schellekens stelt de bijeenkomst over de RES aan de orde. Hier was de gedeputeerde zeer lang aan het woord en er werden veel technische vragen gesteld. Dan loopt de bijeenkomst snel uit de tijd, waarmee er dan geen ruimte meer is voor debat. Er waren ook veel vragen buiten de tijd.

De heer Rutjens is van mening dat het hier te veel werd qua interrupties. Tegelijkertijd kon iedereen zijn vragen wel kwijt. Spreker is van mening dat de voorzitter een vergadering moet kunnen aanvoelen, ook al loopt GS uit de tijd qua beantwoording.

De heer Deckers onderschrijft het punt van de heer Rutjens en dat het gaat om geven en nemen bij het aanvoelen van de vergadering. In algemene zin merkt spreker op dat er veel informerende vragen worden gesteld bij oordeelsvormende sessies. Zorg dat de technische vragen vooraf beantwoord worden.

De heer Rutjens is het eens in algemene zin. Maar spreker heeft ook meegemaakt dat er zelfs eerst een expertsessie was geweest, waarna schriftelijke vragen zijn gesteld en toen was er nog geen antwoord. Daarom zijn er toen alsnog inhoudelijke vragen gesteld tijdens een bijeenkomst.

De griffier is blij dat men de punten van de commissie S&V en de behandeling van de uitvoeringsagenda TBB aansnijdt en onderstreept ook dat het gaat om het onderlinge debat. De griffie neemt de input mee.

De heer Van Hattem brengt in dat de bijeenkomsten van de thema's bestuur en energie vaak tegelijk zijn de laatste tijd en vraagt of hier rekening mee gehouden kan worden. Daarnaast geeft spreker aan positief te zijn over de 3 minuten spreektijd en stelt voor om dit vaker bij specifieke onderwerpen te doen.

Wat betreft de RES vraagt spreker of PS-leden ook actief zijn uitgenodigd voor de regionale bijeenkomst op 2 oktober. Het kan nuttig zijn om hier ook aan deel te nemen.

De heer Gremmen onderschrijft de waardering voor de 3 minuten spreektijd, voor zowel PS als GS. Alle vragen waren goed beantwoord en toch was de bijeenkomst eerder klaar. Bij mobiliteit was 4 minuten spreektijd en daar was iedereen wel binnen 2 minuten klaar. Dit gaf wel ruimte voor goede beantwoording.

De heer Deckers vond 4 minuten over een informerende sessie erg veel.

8. Rondvraag en sluiting

- De heer Van Hattem vraagt naar de inhoud van de BPLG-bijeenkomst. De griffie zal dit nagaan en hierover informeren.
- De heer Deckers vraagt wat er onder het geschenkenregister valt en denkt daarbij aan de bijeenkomst in het PSV-stadion. Is dit niet ter waarde van meer dan €50,-? De griffier reageert dat het in dit geval ging over een bijeenkomst van de provincie en het dus op eigen kosten van de provincie is. Daarmee valt het niet onder ontvangen giften of geschenken. De heer Rutjens geeft te kennen het daarmee niet eens te zijn.
- De heer Gremmen merkt op het ongepast te vinden dat deelnemers tijdens de vergadering weglopen zonder toe te lichten wat men gaat doen.
- De griffier heeft nog een tweetal punten: er worden juryleden gezocht voor het jeugddebat. Graag aandacht daarvoor.
Bij het stellen van schriftelijke vragen, graag aandacht dat het zelfstandig leesbare vragen zijn: zorg dat alle relevante informatie erbij zit. De heer Schipper geeft aan dat de griffie ook feedback mag geven hierop.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering om 19.48 uur.